

Inleiding bij de boeken 1 en 2 Kronieken

De naam van het bijbelboek

Bijna ieder bijbelcommentaar geeft aan het begin aandacht aan de zgn. inleidingvragen bij een bijbelboek. Het gaat dan over de vragen wie de auteur van het boek is, wanneer het boek ontstaan is, wat de historische context is, wat het doel van de schrijver is geweest, wat de literaire kenmerken zijn en wat de opbouw of de structuur van het bijbelboek is. Dit zijn vaak erg theoretische bladzijden om te lezen, maar ze zijn wel noodzakelijk. Als je een bijbelboek echt wilt begrijpen, als je wilt achterhalen wat de auteur en ook God Zelf bedoeld hebben met het boek, dan moet je aandacht hieraan geven. Deze inleiding op Kronieken poogt een leesbare hulp te zijn voor wie zich in deze boeken wil verdiepen.

Oorspronkelijk vormden 1 en 2 Kronieken samen één boek. De eerste onderverdeling in twee boeken vinden we in de Septuaginta (LXX), daterend van ongeveer 200 v. Chr. De boeken 1 en 2 Kronieken dienen echter als één geheel te worden beschouwd. De auteur had een bedoeling met het schrijven van dit werk, en de thema's lopen dan ook door beide boeken heen. De naam van de boeken zoals die nu gangbaar is, nl. Kronieken, gaat terug op de Latijnse vertaling van Hiëronymus (4e eeuw n. Chr.). Deze naam toont al aan dat het om geschiedschrijving gaat. Hij vond deze naam voor de boeken Kronieken passender dan de naam die ze hadden gekregen in de Septuaginta. In de LXX kregen deze boeken de naam 'weggelaten zaken'. Die naamgeving drukt een lage waardering uit, alsof het zou gaan om zaken die niet de moeite waard waren om elders op te nemen en die later toch maar in Kronieken gebundeld zijn. Bovendien klopt de naam gewoon niet, aangezien er wel degelijk zaken in staan die ook elders reeds beschreven staan. Meer dan de helft van wat in 1 en 2 Kronieken beschreven staat, heeft parallelgedeelten in Samuël en Koningen. Toch zijn deze boeken niet louter een herhaling van wat er reeds in Samuël en Koningen staat (vgl. 1 Kron. 29:29-30). Anderzijds zijn ze ook niet slechts een aanvulling of verzameling van zaken, die elders in de Hebreeuwse canon nog niet beschreven waren.

In het Hebreeuws heten deze boeken 'dingen [of: woorden] van de dagen'. Dit laat ons al zien dat het de bedoeling van de kroniekschrijver was een kijk op een deel van Israëls geschiedenis te geven. De kroniekschrijver begint daarvoor bij Adam (1 Kron. 1:1), en hij eindigt met Kores, de Perzische vorst die het volk dat in ballingschap was verlost gaf terug te keren en de eredienst voor God te herstellen (2 Kron. 36:22-23). In beide personen zien we een type van de Heer Jezus Christus als de grote Regent of Regeerder. Adam was degene die als hoofd over heel de schepping werd gesteld (Gen. 1:26); hij verwijst naar Christus die als Hoofd over alle dingen zal worden gesteld in de herschepping van alle dingen (Ef. 1:10; Kol. 2:10). Kores was degene die over alle koninkrijken van de aarde regeerde (2 Kron. 36:23), en hij verwijst naar de heerschappij van Christus als de Koning der koningen over alle rijken (1 Tim. 6:15). Kronieken laat ons eigenlijk kijken naar de raadsbesluiten van God met betrekking tot de heerschappij van Christus op aarde. De koningen David en Salomo zijn daar ook typen van: David als de koning van de strijd en Salomo als de vredevorst. Zo wordt het koningschap van David meteen voorgesteld, terwijl er met geen woord wordt gerept over zijn verdrukkingen door de vervolging van Saul (1 Kron. 11:1-3). Daarvoor was David al zo'n zeven en een half jaar koning over het zuidelijke tweestammenrijk, maar ook daarover rept Kronieken met geen woord. David is vrijwel direct koning over heel Israël, de twaalf stammen. We zien het koningschap dus meteen in zijn volle glorie en kracht. *De lijn van het koningschap* loopt door heel het boek Kronieken heen.

Auteur en tijd

Het is ook van belang na te gaan in welke tijd een bijbelboek ontstaan is. Wanneer we dat weten, kunnen we ons immers in gedachten verplaatsen naar die tijd. Hoe was de situatie toen? Wie waren de hoofdrolspelers in die tijd? Wat waren de problemen? Wat was de toestand van het volk? Een bijbelboek is altijd in de eerste plaats geschreven voor de mensen van toen. De boeken Kronieken zijn na de Babylonische ballingschap geschreven. Dat blijkt

onder meer uit het feit dat de ballingschap van Juda en Jeruzalem onder koning Nebukadnessar in dit boek als een historisch gegeven wordt vermeld (1 Kron. 6:15). Ook staat het geslachtsregister van David beschreven tot na de Babylonische ballingschap (1 Kron. 3:17-24). Wat de kroniekschrijver in deze boeken opneemt, is dan ook relevant voor die tijd.

Volgens de Joodse traditie zou Ezra de schrijver van Kronieken zijn. Er zijn geen bewijzen hiervoor, maar het toont wel meteen aan in welke tijd en sfeer de boeken Kronieken moeten gesitueerd worden. Opmerkelijk is ook dat de laatste twee verzen van Kronieken haast identiek zijn aan de eerste drie verzen van Ezra (2 Kron. 36:22-23; Ezra 1:1-3). Sommigen vermoeden zelfs eenzelfde auteur voor de boeken 1 en 2 Kronieken, Ezra en Nehemia. De Kronieken worden van oudsher als een literaire eenheid beschouwd met Ezra en Nehemia. Deze boeken vertonen een groot aantal opvallende overeenkomsten van taalkundige aard (dezelfde uitdrukkingen en woorden, die elders niet of zelden worden gebruikt). Dit wijst erop dat ze rond dezelfde tijd ontstaan zijn. Zowel in Kronieken als in Ezra en Nehemia worden vaak priesters en Levieten genoemd in hun hoedanigheid als zangers en poortwachters. Hoe het ook zij, we kunnen wel stellen dat deze vier geschiedkundige geschriften geschreven zijn door één of meer, in tijd en geest met elkaar verwante personen. De grote aandacht voor de tempel en de eredienst wijst erop dat de schrijver van Kronieken uit de priesterlijke kring kwam. Er wordt immers veel aandacht besteed aan de voorbereidingen voor de tempelbouw en de eredienst door koning David, de bouw ervan door Salomo en het herstel van de eredienst onder Hizkia en Josia. Dit was bijzonder relevant voor de geadresseerden van toen. De *lijn van het priesterschap* loopt door heel het boek Kronieken heen.

In 1 Kronieken 1-9 staan allerlei geslachtsregisters. Primair daarin gaat het enerzijds om de geslachtsregisters van Juda en David met het oog op de koninklijke rechten. Anderzijds gaat het evenzeer om Levi en Aäron met het oog op de priesterlijke rechten. De draad van het koningschap en van het priesterschap moesten beide weer opgenomen worden na de ballingschap. De boeken Nehemia en Zacharia staan dan eerder in het licht van het *koningschap*, terwijl de boeken Ezra en Haggai in het licht staan van het *priesterschap*.

Wat de tijdsperiode betreft, handelen de boeken 1 en 2 Kronieken over de regering van David en Salomo en het koningschap van de volgende koningen van Juda tot de Babylonische ballingschap. Aan het einde van 2 Kronieken wordt het einde van de ballingschap aangekondigd. Vervolgens begint het boek Ezra. Om te begrijpen waarom de kroniekschrijver het ene in deze boeken heeft opgenomen, en het andere niet, moeten we ons verplaatsen naar de tijd *na de ballingschap*. De boeken Kronieken gaan over de tijd van het Davidische koningschap van vóór de ballingschap, maar ze zijn geschreven ná de ballingschap tot onderwijzing en

bemoediging van het volk dat toen leefde, en wel met het oog op het herstel van de tempel en de eredienst.

Het verhaal van Samuël en Koningen toont ons de geschiedenis van het koningschap tot aan de instorting ervan bij de Babylonische ballingschap, wegens de ontrouw van het volk. Dit verhaal eindigt met het verblijf in de ballingschap. Kronieken toont ons hoe het daarna verder gaat dankzij Gods trouw! 2 Kronieken eindigt met de opdracht van Kores tot herstel van Gods huis te Jeruzalem. De boeken Kronieken waren daarom voor het volk in die tijd hoopvol en bemoedigend, omdat ze aantonen dat God ondanks het falen toch met hen doorgaat na de ballingschap. Hij is immers trouw aan Zijn beloften, en in Zijn raadsbesluiten is Hij gericht op de heerschappij van Christus. De eerste geadresseerden van dit boek waren dan ook een handjevol teruggekeerde Joden uit de Babylonische ballingschap, die de opdracht hadden de tempel en de eredienst in ere te herstellen, ondanks druk en dreiging van de omringende volken.

Plaats in de Hebreeuwse canon

In de Hebreeuwse canon vormen de boeken 1 en 2 Kronieken samen het laatste boek. De Heer Jezus spreekt in Matteüs 23:35 van het bloed dat vergoten werd vanaf Abel tot op Zacharias, die werd vermoord tussen het tempelhuis en het altaar. De laatste is dezelfde als Zekarja in 2 Kronieken 24:20-21. De Heer citeert dus uit het eerste boek, Genesis, en uit het laatste boek, Kronieken. Dit staat helemaal achteraan in de Hebreeuwse canon. En het O.T. eindigt zodoende met de verwachting van het herstel (versus het Samuël-Koningen verhaal). Een herstel dat nota bene uitgesproken werd door een heidense koning, nl. Kores. De volle rijkdom van het herstel zal echter komen met de Messias, Jezus Christus, en de oprichting van het Vrederijk.

Het eerste boek van het Nieuwe Testament, het evangelie volgens Matteüs, introduceert ons aansluitend de komst van de Messias. Dit evangelie is dan ook geschreven door een Jood, voor de Joden en het stelt de Heer Jezus voor als de Christus, de Messias van Israël. Kronieken kan vanuit dit oogpunt beschouwd worden als de inleiding op het evangelie volgens Matteüs; of omgekeerd is dit evangelie als het ware een vervolg op het Kroniekenverhaal. Matteüs kende immers het boek Kronieken. Er zijn twee mooie parallellen tussen de boeken Kronieken en het evangelie naar Matteüs, namelijk telkens aan het begin en aan het einde van beide boeken. Kronieken begint met een geslachtsregister. Zo begint het evangelie naar Matteüs ook. Het geslachtsregister in Matteüs gaat daarbij verder in de Davidische lijn en brengt ons tot op de Christus. Kronieken eindigt met een koning, nl. Kores, die de heerschappij had over heel de toenmalig bekende wereld (2 Kron. 36:23). Ook het Matteüs-evangelie eindigt met Iemand die alle macht heeft, en dat zowel in de hemel als op de aarde, Jezus de Messias (Matt. 28:18). Het tijdvak dat beschreven

wordt in Kronieken eindigt met het begin van de tijden der volken (Dan. 2:37; Luc. 21:24). Maar meteen is er ook de hoop dat de tijden der volken zullen eindigen, namelijk als de Messias Zijn volk Israël weer in ere zal herstellen.

Zo ontdekken we het uiteindelijke perspectief van de kroniekschrijver. We hebben Adam en Kores gezien als typen van de Messias. We hebben ontdekt dat de lijn van het koningschap prominent aanwezig is, en dat ook het priesterschap een centrale plaats krijgt. We ontdekken dat het Kroniekenverhaal uitloopt op de Christus, onze Heer Jezus. Hij is de vervulling van alle typen, want Hij is de ware Koning en de ware Priester. Hij is de hoopvolle verwachting waarnaar Kronieken uitziet. Zo zien we Hem als de Koning-Priester volgens Psalm 110 en Zacharia 6:13. Zo heeft Hij Zichzelf aan Jeruzalem gepresenteerd, toen Hij eerst als Koning tot de stad kwam en vervolgens de tempel reinigde en Zijn plaats innam om er te leren.

Selectieve geschiedschrijving

In de boeken 1 en 2 Kronieken nam de kroniekschrijver selectief zaken op die van belang waren voor het doel dat hem voor ogen stond. De schrijver had immers heel wat materiaal tot zijn beschikking, waaruit hij stukken en delen nam (en ordende) met het oog op het doel van zijn schrijven:

- Hij beschikte over canonieke bronnen waaruit hij putte. In de eerste acht hoofdstukken put hij vooral uit Genesis, Exodus, Numeri, Jozua, Samuël en Ruth. Verder zijn er toespelingen op de geschriften van Jesaja (2 Kron. 32:32), en Jeremia (2 Kron. 36:21). Met name maakt hij gebruik van de boeken Samuël en Koningen.
- Hij beschikte vervolgens ook over officiële annalen: de kronieken van koning David (1 Kron. 27:24), het boek van de koningen van Israël en Juda (2 Kron. 16:11; 25:26; 28:26), het boek over de koningen van Juda en Israël (2 Kron. 16:11; 25:26; 28:26), de kroniek van de koningen van Israël (1 Kron. 9:1; 2 Kron. 20:34), de aanwijzingen van David (2 Kron. 23:18), de toelichting op het boek over de koningen (2 Kron. 24:27), en de voorschriften van koning David en zijn zoon Salomo (2 Kron. 35:4).
- Hij maakte tevens gebruik van profetische geschriften die hem ter beschikking stonden: geschriften van Samuël (1 Kron. 29:29), de profeet Natan (1 Kron. 29:29; 2 Kron. 9:29), van de zieners Gad (1 Kron. 29:29), Achia uit Silo (2 Kron. 9:29), Jedo (2 Kron. 9:29), Iddo (2 Kron. 12:15; 13:22); zo ook van de profeet Semaja (2 Kron. 12:15), van Jehu (2 Kron. 20:34), en van andere zieners (2 Kron. 33:19).
- Ten slotte maakte hij wellicht nog gebruik van geschriften die niet expliciet genoemd worden. Mogelijk beschikte hij over nog andere

genealogieën, geschriften met beschrijvingen van de tempel, de woorden van Asaf en David (2 Kron. 29:30), alsook de officiële boodschap en brieven van Sanherib (2 Kron. 32:10-15, 17).

De boeken 1 en 2 Kronieken zijn geschreven na de Babylonische ballingschap. Het primaire doel van deze boeken was het voor de teruggekeerde ballingen mogelijk te maken om de eredienst in ere te herstellen. De tempel en de eredienst nemen hier een centrale plaats in. Eigenlijk worden vooral die gebeurtenissen van David en Salomo belicht, die in betrekking staan met de tempel en de eredienst. We krijgen dus een samengaan van het koningschap en de tempel met de eredienst. Van koning Saul wordt niets vermeld, met uitzondering van zijn dood, omdat hij zich nooit geïnteresseerd heeft voor de tempel. Vele fouten van David worden niet vermeld, omdat hij voorgesteld wordt als de koning met een hart voor de tempel. Ook bij Salomo is dat het geval, en zo wordt er niets gezegd over zijn afdwalingen aan het einde van zijn leven. Ook van de andere koningen van Juda gaat het eigenlijk steeds om hun relatie tot de tempel, de eredienst en God Zelf.

Er kan hier een praktische toepassing worden gemaakt voor ons vandaag. Elke koning had de zorg voor het onderhouden van de eredienst en het bewaren van de tempel. Daaraan wordt de kwaliteit van zijn regeerperiode afgemeten. Eigenlijk is zorg voor de eredienst en de tempel niet alleen een taak voor de koning, maar ook voor iedere generatie in zijn geheel. De houding van de koning bleek echter wel gewoonlijk normgevend te zijn. Ook de gelovigen vandaag, elke generatie, hebben de zorg voor de eredienst en de taak gestalte te geven en mee te bouwen aan de gemeente. De gemeente is in deze tijd immers de tempel van God op aarde in de Geest (1 Kor. 3:16-17). Hoe draagt u zorg en bouwt u mee?

Kronieken is dus een selectieve geschiedschrijving met een eigen perspectief. Het is als het ware een beschrijving van de geschiedenis met een blik uit de hemel, met dat wat voor God kostbaar was in de geschiedenis. Het wordt wel eens zo gezegd, dat Kronieken is geschreven op een manier zoals God Zelf graag aan de geschiedenis terugdenkt. Zo wordt het koningschap in Kronieken positiever gezien dan in Koningen. Een mooie illustratie is ook de figuur van Joab, die in Kronieken positief wordt beschouwd, terwijl dat in Koningen helemaal niet zo is. Ook hier valt een praktische toepassing te maken. Hoe staat het met onze eigen levenskroniek van onze tijd hier op aarde? De Bijbel lijkt aan te geven dat God een boek bijhoudt van het leven van de gelovigen (vgl. Ex. 32:32-33; Ps. 56:9; 139:16). Heeft God al veel pagina's kunnen vullen in uw levenskroniek? Is er veel in uw leven waaraan Hij eeuwig zal terugdenken, wat in Zijn ogen kostbaar is? Laten wij ons beijveren, zodat God een mooi gevulde levenskroniek over ons kan schrijven, tot eer en glorie van Zijn naam.

Het is ook niet verwonderlijk dat Kronieken zich richt op het zuidelijke rijk, het tweestammenrijk. In het

noordelijke rijk had men de eredienst immers totaal verwaarloosd. Dat was voor de tijd na de ballingschap geen goed voorbeeld. Het tienstammenrijk krijgt slechts aandacht voor zover dit te maken heeft ofwel met het Davidische koningschap, ofwel met de tempel. Kronieken richt zich immers op het koningschap en de tempel met de eredienst. Het tienstammenrijk had met betrekking tot beide inzetten gefaald. Het Davidische koningschap is voortgezet in het zuidelijke tweestammenrijk.

In de boeken Samuël en Koningen wordt vooral de geschiedenis van Israël en zijn koningen belicht, met het accent op de verantwoordelijkheid van de mens. In Kronieken staat de geschiedenis van Juda en zijn koningen centraal, met het accent op de genade van God. Daarom worden slechts die fouten vermeld, die bekend moeten zijn om de onderwijzing van Zijn genade te verstaan. Kronieken heeft dan ook een positieve toon.

Oude Sporen 2013

